

Je Zličín město nebo venkov?

Vzdělávací cíl: Žáci poznávají příčiny proměny původně venkovské krajiny a hodnotí, jak souvisí s růstem měst a jaké důsledky má pro způsob života místních obyvatel.

Klíčová slova: Československo 50. léta, problémy současného světa, člověk a životní prostředí, trvání a změna, porovnáváme prameny

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIÍ (2 min.)

Prohlížení leteckých fotografií krajiny s pomocí lupy a četba popisů.

Popisky poskytují žákům základní kontext snímků.

2 SROVNÁVACÍ POPIS FOTOGRAFIÍ (5 min.)

Označování změn na fotografiích a jejich detailnější popis.

Žáci si mohou povšimnout, že krajina Zličína před propojením s městem byla zemědělsky obdělávaná a více průchodná s viditelně vyšším počtem polností o menší výměře.

3 ČETBA TEXTU A OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ (8 min.)

Četba komentáře starosty k otevření metra Zličín. Označování pasáží, ve kterých autor zmiňuje, co spojilo tuto oblast s městem (zeleně), a pasáží, kterými toto spojení hodnotí (žlutě).

Žáci se dozvídají informace o přivedení linky metra v roce 1994 do jihozápadní části Prahy, jejíž konečná stanice leží na území městské části Zličína. Barevně odlišují slova či věty, které nejvíce vystihují, jak o této skutečnosti informuje a jak ji hodnotí bývalý starosta Jihozápadního Města (Prahy 13). Jedná se o městskou část, které dominují panelová sídliště. Severozápadním směrem navazuje městská část Zličín, připojená k Praze v roce 1974.

4 PŘÍRAZOVÁNÍ ŠTÍTKŮ (5 min.)

Přiřazování charakteristik způsob života obyvatel Zličína k leteckým snímkům pomocí přetahování.

Žáci třídí explicitně pojmenované a protichůdně vymezené kategorie, které souvisí s proměnou životního stylu vlivem urbanizace.

Učitel může odkázat na urbanizaci jako proces, v rámci kterého dochází nejen k rozšiřování města na venkov, ale i přebírání životního stylu typického pro město.

5 INTERPRETACE PRAMENŮ (5 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy a srovnání pramenů odpovídají do textového pole na otázky: ? V čem se život obyvatel Zličína přiblížil městu? ? V čem může současný Zličín zůstat podobný venkovu?

Změny v krajině je nutné číst jako projev urbanizace, tedy jako průvodní jev proměny životního stylu populace v okolí velkých měst.

Proměna krajiny vypovídá např. o větší mobilitě obyvatel, kteří dojíždí za prací a za kulturou. Je též patrné, že kromě veřejné dopravy mají k dispozici napojení na silniční síť, která stimuluje individuální a konzumní obstarávání zboží a zábavy.

Lze kontrovat, že Zličín zůstává venkovem v místech, kde se zachovala původní zástavba, a relevantní je též předpoklad, že zde přetrvávají sousedské vztahy a lidé se setkávají při různých tradičně založených příležitostech.

Další možnosti zapojení do výuky:

Nabízí se navázat otázkou, jaké výhody a nevýhody sebou nese urbanizace, ať již pro životního prostředí, nebo přijde-li na způsob života místního obyvatelstva. Je možné argumentovat, že i lidé ve městě usilují často o venkovský způsob života, resp. se tážat, co vlastně tento život znamená: Je to nakupování na farmářských trzích, přestěhování se mimo město, práce v zemědělství, nebo snad účast na místních tradicích? Anebo jinak. Není usilování o venkovské atributy sentimentálním projevem městského života?

Učitel může zadat žákům úkol zpracovat téma na podobném půdorysu jako cvičení na základě místních reálií, např. v rámci projektové výuky. Téma navíc vyzývá k oslovení místních osobností, které urbanizaci jistě reflektují. V případě Zličína autor cvičení oslovil paní Kubíkovou, tajemnici Úřadu městské části Praha-Zličín v letech 1997–2018. Zde je odpověď v plném znění:

- Život ve Zličíně byl před otevřením metra a rozsáhlou výstavbou v některém ohledu příjemnější, protože byl bezpečnější, fungovaly sousedské vztahy a byl tu poklidný život. Lidé se znali navzájem, při setkání se zdravili, žilo se tu zkrátka jako na vesnici. Vždyť byl Zličín samostatnou obcí až do roku 1974.*
- Rychlé spojení s centrem Prahy podle mě nemůže vynahradit to, že dřív byl Zličín pouze oblastí pro jeho obyvatele. Dnes k místním obyvatelům přibyli návštěvníci nákupních center, obyvatelé Středočeského kraje dojíždějící do Prahy za prací a v neposlední řadě turisté směřující na letiště.*
- Myslím, že Zličín zůstává stále vesnicí přijde-li na potřebu organizovat a pořádat společenské akce, které tu mají bohatou historii, například stavění máje, pálení čarodějnic, jarmark, bály, atd.*